

Вноситься
Кабінетом Міністрів України
Ю. СВИРИДЕНКО

“ ”

2026 р.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації норм європейського права у сфері транскордонного надання медичних послуг та координації систем соціального забезпечення у частині, що стосуються медичних послуг

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

I. Внести зміни до таких законів України:

1. В Основах законодавства України про охорону здоров'я (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 4, ст. 19 із наступними змінами):

1) у частині першій статті 3 доповнити з урахуванням алфавітного порядку термінами такого змісту:

«держава лікування – держава-член Європейського Союзу (ЄС) або Європейської економічної зони (ЄЕЗ) або Швейцарська Конфедерація або Україна, на території якої фактично надаються медичні послуги. У разі застосування засобів і методів телемедицини медична допомога вважається наданою в державі, на території якої зареєстровано суб'єкта надання такої медичної допомоги чи медичних послуг;»;

«держава належності пацієнта – держава-член Європейського Союзу (ЄС) або Європейської економічної зони (ЄЕЗ) або Швейцарська Конфедерація або Україна, законодавство якої надає такій особі право на медичне обслуговування за рахунок публічних коштів (коштів державного або місцевих бюджетів, фондів загальнообов'язкового державного соціального чи медичного страхування або іншої публічної системи фінансування охорони здоров'я). Для осіб, які мають право на медичне обслуговування відповідно до законодавства України, державою належності є Україна, а транскордонною медичною допомогою є медична допомога, що надається або призначається в іншій державі, ніж Україна;»;

«національний контактний пункт з питань транскордонної медичної допомоги – юридична особа, що здійснює визначенні законодавством функції у державі лікування у сфері транскордонної медичної допомоги, зокрема інформування пацієнтів та обмін/взаємодію з компетентними органами іноземних держав і контактними пунктами з питань стандартів якості та безпеки, підтвердження обґрунтованості рахунків та інформаційного обміну;»

«суб'єкт надання медичних послуг – заклад охорони здоров'я незалежно від форми власності та організаційно-правової форми, фізична особа – підприємець, які зареєстровані у встановленому законом порядку та одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, а у випадках транскордонної медичної допомоги – також заклад охорони здоров'я, інший суб'єкт чи фізична особа, які відповідно до законодавства держави лікування мають право надавати медичну допомогу та/або медичні послуги;»;

«суб'єкт отримання транскордонної медичної допомоги – фізична особа (пацієнт), якій надається або призначається транскордонна медична допомога;»;

«транскордонне надання медичної допомоги/медичної послуги (медичної допомоги) – надання чи призначення пацієнту медичної послуги (медичної допомоги) на території держави лікування, яка є відмінною від держави належності пацієнта;»;

«уповноважений медичний працівник іншої держави – означає особу, яка відповідно до законодавства відповідної іноземної держави має право здійснювати медичну діяльність, включаючи призначення лікарських засобів, медичних виробів та інших заходів лікування, та/або право виписувати відповідні медичні призначення (рецепти на лікарські засоби, запиту на медичні вироби), незалежно від наявності в такої особи права на провадження медичної практики в Україні;»;

3) статтю 4 доповнити абзацом такого змісту:

«дотримання вимог інфекційного контролю, у тому числі протидії поширенню збудників з протимікробною резистентністю, при наданні медичної та/або реабілітаційної допомоги.»;

4) статтю 8 доповнити частиною такого змісту:

«Заходи соціальної підтримки, грошові виплати та інші види компенсацій, що не належать до системи медичної допомоги, крім випадків, прямо визначених законами України, та не розглядаються як медична допомога для цілей міжнародних договорів України щодо координації систем соціального забезпечення.»;

5) статтю 15 викласти в такій редакції:

«Стаття 15. Органи, що забезпечують формування та реалізацію державної політики у сфері охорони здоров'я

Реалізацію державної політики у сфері охорони здоров'я забезпечують:

центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я;

центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, що реалізує державну політику у сфері державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення;

центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах контролю якості та безпеки лікарських засобів;

Реалізацію державної політики у сфері охорони здоров'я на відповідних територіях, організацію та розвиток мережі закладів охорони здоров'я здійснюють у межах повноважень, визначених законом:

Рада міністрів Автономної Республіки Крим;

місцеві державні адміністрації;

органи місцевого самоврядування.»;

б) Статтю 17 викласти в такій редакції:

«Проведення господарської діяльності в сфері охорони здоров'я, яка відповідно до закону підлягає ліцензуванню, дозволяється лише за наявності ліцензії.

Ліцензія встановлює право здійснювати види господарської діяльності у сфері охорони здоров'я, зазначені у такій ліцензії, що встановлюються відповідними ліцензійними умовами, які затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Держава підтримує господарську діяльність у сфері охорони здоров'я.».

7) частину третю статті 24 викласти в такій редакції:

«Наглядові ради розглядають питання, зокрема, щодо дотримання прав та забезпечення безпеки пацієнтів, у тому числі щодо профілактики інфекційних хвороб, пов'язаних з наданням медичної допомоги, додержання вимог законодавства при здійсненні медичного обслуговування населення закладом охорони здоров'я, фінансово-господарської діяльності закладу охорони здоров'я.»;

8) статтю 24¹ викласти у такій редакції:

«Стаття 24¹. Захист прав пацієнтів та страхування відповідальності суб'єктів надання медичних послуг

Правові, економічні та організаційні основи захисту прав та законних інтересів пацієнтів визначаються цими Основами, іншими законами України та прийнятими відповідно до них підзаконними нормативно-правовими актами.

Скарги пацієнтів (їхніх законних представників) щодо надання медичної допомоги підлягають первинному розгляду суб'єктом надання медичних послуг.

Скарги щодо діяльності закладів охорони здоров'я державної та комунальної форми власності, що стосуються організації їх роботи та управлінських рішень, розглядаються власником (єдиним учасником) відповідного закладу в межах повноважень, визначених законом.

Скарги щодо дотримання умов договорів про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій розглядаються органом, що реалізує державну політику у сфері державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення.

Центральні органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування та їх посадові особи розглядають скарги виключно в межах компетенції, визначеної законом, з дотриманням законодавства про звернення громадян.

Заклади охорони здоров'я та фізичні особи – підприємці, які одержали відповідну ліцензію в установленому законом порядку, зобов'язані мати, в порядку встановленому ліцензійними умовами, чинний договір страхування цивільно-правової (професійної) відповідальності або гарантію, з метою забезпечення відшкодування шкоди життю та здоров'ю пацієнтів, у зв'язку з наданням медичних послуг.»;

9) статтю 36 виключити.

10) частини першу та другу статті 53¹ викласти в такій редакції:

«Держава забезпечує здійснення заходів з профілактики рідкісних (орфанних) захворювань та організацію надання громадянам, які страждають на такі захворювання, відповідної медичної допомоги.

З цією метою центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я:

1) визначає заходи, необхідні для забезпечення профілактики рідкісних (орфанних) захворювань, а також забезпечує розробку галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я щодо надання медичної допомоги громадянам, які страждають на ці захворювання;

2) забезпечує організацію та координацію інформування медичних працівників про наявні на державному та міжнародному рівнях інструменти для належної діагностики, ведення та лікування рідкісних (орфанних) захворювань, у тому числі про центри клінічної експертизи, референсні мережі, клінічні маршрути пацієнта та інформаційні ресурси, визначені в установленому законодавством порядку;

3) забезпечує доступність для пацієнтів, медичних працівників інформації про наявні можливості отримання громадянами, які страждають на рідкісні (орфанні) захворювання, діагностики та лікування, що не проводяться в Україні, у тому числі щодо суб'єктів надання медичних послуг за межами України. Надання такої інформації здійснюється з метою інформування пацієнта та його лікуючого лікаря і не є підставою для виникнення обов'язку держави організувати або фінансувати таку діагностику чи лікування за межами України.».

11) доповнити статтями 53²-53⁷ такого змісту:

«Стаття 53². Центри клінічної експертизи та референсні мережі

З метою забезпечення доступу пацієнтів до медичної допомоги у випадках рідкісних (орфанних) захворювань, інших рідкісних або низькопоширених складних станів, а також станів, що характеризуються значною клінічною складністю та/або потребують застосування дороговартісних і технологічно складних методів діагностики, лікування чи реабілітації в сфері охорони здоров'я, в Україні функціонують центри клінічної експертизи та можуть утворюватися референсні мережі.

Центр клінічної експертизи (у тому числі референтний центр з питань рідкісних (орфанних) захворювань):

- 1) надає медичну допомогу пацієнтам, зазначеним у частині першій цієї статті;
- 2) забезпечує координацію ведення таких пацієнтів та міждисциплінарний підхід до діагностики, лікування та реабілітації у сфері охорони здоров'я;
- 3) узагальнює та накопичує клінічну інформацію і результати лікування, у тому числі для розроблення та оновлення галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я;
- 4) здійснює методичний супровід та сприяє підвищенню кваліфікації медичних працівників у відповідній сфері;
- 5) співпрацює з іншими центрами клінічної експертизи та референсними мережами на національному й міжнародному рівнях.

Мінімальні критерії центру клінічної експертизи::

- 1) функціонує мультидисциплінарна команда;
- 2) наявні підтверджені результати лікування (наскільки застосовно), система внутрішнього контролю якості та визначені показники якості;
- 3) участь в розробці галузевих стандартів в сфері охорони здоров'я та в навчанні медичних працівників;
- 4) сталі форми співпраці з іншими центрами клінічної експертизи та референсними мережами;

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я може затверджувати додаткові критерії для центрів клінічної експертизи.

Визнання центру клінічної експертизи здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, на підставі заяви закладу та доказів відповідності критеріям, у строк, що не перевищує 60 календарних днів.

Референсна мережа, у тому числі мережа референтних центрів з питань рідкісних (орфанних) захворювань:

1) об'єднує центри клінічної експертизи та інших суб'єктів надання медичної допомоги на засадах добровільної участі;

2) забезпечує обмін експертними знаннями, спільний розгляд клінічних випадків, порівняння результатів лікування та взаємне удосконалення клінічної практики;

3) сприяє розробленню, узагальненню та поширенню галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я у випадках, визначених частиною першою цієї статті;

4) організовує безперервний професійний розвиток працівників сфери охорони здоров'я та інші форми обміну клінічною інформацією з метою поліпшення діагностики, лікування та медичної реабілітації пацієнтів.

5) забезпечує раціональне використання ресурсів шляхом концентрації там, де це доцільно;

6) сприяє проведенню наукових досліджень, в тому числі клінічних випробувань.

Участь центрів клінічної експертизи та інших суб'єктів надання медичних послуг у референсній мережі є добровільною. Референсна мережа є відкритою для приєднання нових суб'єктів надання медичних послуг за умови відповідності встановленим вимогам і критеріям.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я:

1) затверджує перелік центрів клінічної експертизи та референсних мереж, що функціонують в Україні;

2) забезпечує координацію участі центрів клінічної експертизи України у міжнародних, у тому числі європейських, референсних мережах відповідно до законодавства України.

Стаття 53³. Визнання рецептів (медичних призначень), виданих за межами України, та забезпечення безперервності лікування

З метою забезпечення безперервності лікування пацієнта, у тому числі лікування, розпочатого за межами України, лікарські засоби, зареєстровані в Україні, та медичні вироби, дозволені до обігу в Україні, можуть відпускатися суб'єктами господарювання, які мають відповідну ліцензію на підставі рецепта (медичного призначення), виданого уповноваженим медичним працівником іншої держави на ім'я пацієнта, за умови дотримання вимог цієї статті.

Відпуск лікарських засобів і медичних виробів за рецептом (медичним призначенням), виданим за межами України, здійснюється у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я з дотриманням вимог законодавства України щодо обігу лікарських засобів і медичних виробів, у тому числі щодо умов їх відпуску, вимог щодо ідентифікації пацієнта, лікарського засобу або медичного виробу, дозування,

способу застосування та особи, яка видала такий рецепт (медичне призначення).

Стаття 53⁴. Транскордонна медична допомога

Держава забезпечує умови для доступу пацієнтів до безпечної та якісної транскордонної медичної допомоги, у тому числі шляхом:

1) визнання медичних призначень (у тому числі рецептів), оформлених у державі лікування, та забезпечення безперервності лікування таких пацієнтів після повернення до держави належності, якщо нею є Україна;

2) обміну інформацією та співробітництва з компетентними органами інших держав у сфері охорони здоров'я в межах повноважень, визначених законом.

Реалізація права пацієнтів на транскордонну медичну допомогу відповідно до цієї статті не змінює повноважень держави щодо організації та надання медичної допомоги на території України, визначених цими Основами та іншими законами України.

Особливості надання та фінансування медичних послуг і забезпечення лікарськими засобами у натуральній формі особам, на яких поширюється дія актів права ЄС щодо координації систем соціального забезпечення у сфері охорони здоров'я, визначаються Порядком транскордонної медичної допомоги, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

Порядком транскордонної медичної допомоги визначаються, зокрема:

1) порядок застосування попереднього погодження (дозволу) на отримання транскордонної медичної допомоги;

2) вимоги до переліку видів медичної допомоги, що підлягають відшкодуванню за рахунок коштів державного бюджету України, зокрема за програмою медичних гарантій;

3) граничні розміри відшкодування витрат на транскордонну медичну допомогу та пов'язані з нею супутні витрати;

4) строки та процедури розгляду звернень пацієнтів і прийняття рішень щодо попереднього дозволу та відшкодування витрат. Порядок оскарження рішень, прийнятих за результатами розгляду таких звернень.»

Стаття 53⁵. Транскордонна медична допомога, що надається на території України

Медична допомога, що надається на території України пацієнту, для якого інша держава, ніж Україна, є державою належності, є транскордонною медичною допомогою. Положення цієї статті застосовуються до таких пацієнтів незалежно від їхнього громадянства, підстав перебування на території України та наявності чи відсутності місця проживання в Україні, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.

Транскордонна медична допомога надається з дотриманням законодавства України, галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я, а також нормативно-правових актів у сфері охорони здоров'я.

До початку надання транскордонної медичної допомоги суб'єкт надання медичних послуг зобов'язаний надати пацієнту у зрозумілій формі інформацію про:

доступні варіанти діагностики, лікування, реабілітації у сфері охорони здоров'я та прогноз очікуваних результатів;

можливість надання, якість та безпеку відповідних медичних послуг;

орієнтовну вартість і порядок оплати таких послуг, а також надати пацієнту чіткий та зрозумілий для нього рахунок-фактуру (інвойс) із деталізованим переліком наданих медичних послуг та їх вартості;

наявність у суб'єкта надання медичних послуг ліцензії на право провадження господарської діяльності з медичної практики;

наявність договору страхування цивільно-правової (професійної) відповідальності або іншого фінансового інструменту забезпечення відшкодування шкоди життю та здоров'ю пацієнта, заподіяної внаслідок надання медичної допомоги згідно з частиною четвертою цієї статті;

порядок подання скарги, звернення за відшкодуванням шкоди та порядок судового або позасудового захисту прав пацієнта відповідно до законодавства України.

Пацієнт, якому надається транскордонна медична допомога, має право подати скаргу, вимагати припинення порушення його прав та вимагати відшкодування шкоди життю і здоров'ю, заподіяної під час надання такої допомоги, у порядку, встановленому законодавством України. Суб'єктів надання медичних послуг зобов'язаний поінформувати пацієнта про порядок реалізації цих прав до початку надання медичної допомоги.

З метою забезпечення безперервності медичної допомоги пацієнт має право після завершення надання транскордонної медичної допомоги отримати примірник медичної документації щодо стану здоров'я, діагнозу, проведених обстежень, призначеного та наданого лікування, застосованих лікарських засобів і медичних виробів, медичних втручань, результатів лікування та реабілітації. Надання, зберігання та використання такої медичної документації здійснюються з дотриманням законодавства України про захист персональних даних та лікарську таємницю.

Інформацію, зазначену в цій статті, пацієнт отримує через національний контактний пункт, визначений згідно зі статтею 53⁷ цих Основ.

Надання транскордонної медичної допомоги здійснюється без дискримінації пацієнта за ознакою громадянства. Обмеження доступу до окремих видів медичної допомоги для пацієнтів, зазначених у частині першій

цієї статті, можуть установлюватися Кабінетом Міністрів України виключно з метою забезпечення достатнього та сталого доступу населення України до збалансованого спектра медичної допомоги належної якості, контролю витрат і недопущення нераціонального використання фінансових, технічних та трудових ресурсів. Такі обмеження мають бути об'єктивно обґрунтованими, пропорційними та оприлюднюються завчасно.

Розмір відшкодування за транскордонну медичну допомогу визначається відповідно до законодавства України. Заклади охорони здоров'я застосовують до пацієнтів, зазначених у частині першій цієї статті, ті самі тарифи за медичні послуги, що й до пацієнтів, для яких Україна є державою належності, у порівнянній медичній ситуації.

Стаття 53⁶. Забезпечення прав пацієнта України у разі отримання медичної допомоги за межами України

Особа, яка має право на медичне обслуговування відповідно до законодавства України, у тому числі громадянин України, іноземець або особа без громадянства, що постійно проживає на території України, біженець, особа, яка потребує додаткового захисту, а також інші особи, щодо яких законами України або міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, передбачено право на медичне обслуговування за рахунок коштів державного бюджету, в тому числі за програмою медичних гарантій, і яка отримує (або має намір отримати) медичну допомогу за межами України, має право на:

1) отримання від національного контактного пункту з питань транскордонної медичної допомоги інформації за запитом щодо:

а) прав та гарантій такої особи у сфері отримання медичної допомоги за межами України;

б) умов і порядку відшкодування витрат на медичну допомогу, отриману за межами України, включаючи вимоги щодо попереднього погодження (дозволу), якщо таке передбачено законом;

в) порядку подання документів для відшкодування витрат;

г) процедур оскарження рішень про відмову у відшкодуванні витрат або інших рішень, які стосуються реалізації прав особи на отримання медичної допомоги за межами України;

г) порядку післялікарняного спостереження, реабілітації у сфері охорони здоров'я та медичного нагляду після повернення в Україну.

2) у наданій відповідно до пункту 1 цієї статті інформації національний контактний пункт з питань транскордонної медичної допомоги забезпечує чітке розмежування між:

правами пацієнта, що випливають із законодавства України, у тому числі законодавства про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення;

правами пацієнта, що випливають із міжнародних договорів України та/або актів права Європейського Союзу, застосування яких допускається законодавством України.

Суб'єкти надання медичних послуг та медичні працівники на території України не мають права відмовити пацієнту у продовженні лікування, медичному спостереженні, реабілітації у сфері охорони здоров'я та інших заходах медичного нагляду, якщо такі заходи відповідають медичним показанням та галузевим стандартам у сфері охорони здоров'я, виключно з тієї підстави, що первинне або основне лікування, медичне втручання чи операція були проведені за межами України. Таке післялікарняне спостереження та медичний нагляд здійснюються в обсязі та порядку, що застосовувалися б до такого пацієнта у разі надання первинного (основного) лікування на території України, з дотриманням вимог законодавства України, у тому числі щодо договорів про медичне обслуговування населення за програмою державних фінансових гарантій.

Пацієнт має право на дистанційний доступ або на отримання щонайменше копії своєї медичної документації, необхідної для звернення за медичною допомогою за межами України або для забезпечення безперервності лікування після повернення в Україну. Суб'єкти надання медичних послуг на території України зобов'язані, на запит пацієнта або його законного представника, безоплатно надати такому пацієнту щонайменше одну копію його медичної документації (у паперовій або електронній формі) у строки і в порядку, встановлені законодавством України про звернення громадян та захист персональних даних, з дотриманням лікарської таємниці.

Інформація та документи, надані відповідно до цієї статті, повинні містити відомості у формі, достатній для їх практичного використання суб'єктами надання медичних послуг за межами України та в Україні для забезпечення безперервності медичної допомоги.

Стаття 53⁷. Національний контактний пункт з питань транскордонної медичної допомоги

З метою забезпечення прав пацієнтів у сфері транскордонної медичної допомоги Національним контактним пунктом з питань транскордонної медичної допомоги (далі – Національний контактний пункт) є центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом що реалізує державну політику у сфері державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення.

Положення про національний контактний пункт, затверджується Кабінетом Міністрів України.

Національний контактний пункт:

1) надає пацієнтам та медичним працівникам інформацію щодо:

а) порядку отримання медичної допомоги за межами України та відшкодування відповідних витрат, у тому числі порядку звернення і оскарження рішень;

б) подальшого медичного спостереження, реабілітації та інших заходів медичного нагляду після повернення в Україну.

2) надає пацієнтам, які отримують або планують отримувати медичну допомогу в Україні, інформацію щодо:

а) суб'єктів надання медичних послуг та правових підстав їх діяльності;

б) вимог до якості та безпеки медичної допомоги, порядку подання і розгляду скарг, а також засобів захисту прав пацієнтів і врегулювання спорів.

3) забезпечує залучення громадських об'єднань пацієнтів та медичних працівників до підготовки інформаційних матеріалів національного контактного пункту та до оцінки ефективності його роботи.

Національний контактний пункт за зверненням пацієнта надає відомі йому контактні дані відповідного контактного пункту (або іншого уповноваженого органу) іноземної держави з питань транскордонної медичної допомоги та сприяє обміну інформацією з такими органами.

Організація діяльності національного контактного пункту, порядок надання інформації, взаємодія з центральними органами виконавчої влади, громадськими об'єднаннями пацієнтів та медичних працівників, порядок інформаційної взаємодії з іноземними контактними пунктами, а також форми і строки надання інформації визначаються у Положенні про Національний контактний пункт.

Інформація, що надається Національним контактним пунктом відповідно до цієї статті, є загальнодоступною, надається, зокрема, в електронній формі та, у разі потреби, у форматах, доступних для осіб з інвалідністю, з дотриманням законодавства України про захист персональних даних та лікарську таємницю.

13) доповнити статтю 79²:

«Стаття 79². Взаємодія з компетентними органами іноземних держав у сфері транскордонної медичної допомоги

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я та центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, що реалізує державну політику у сфері державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення в межах своїх повноважень забезпечують взаємодію з компетентними органами іноземних держав з питань транскордонної медичної допомоги, у тому числі щодо:

1) узгодження та обміну інформацією щодо стандартів якості та безпеки медичної допомоги;

2) отримання та надання інформації, необхідної для підтвердження обґрунтованості рахунків за надану медичну допомогу пацієнту за межами України;

3) обміну інформацією через національний контактний пункт.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування у сфері охорони здоров'я, а також суб'єкти надання медичних послуг мають право здійснювати співробітництво з іноземними компетентними органами, закладами охорони здоров'я та іншими суб'єктами іноземних держав з питань організації надання медичних послуг, у тому числі в прикордонних регіонах, без виникнення самостійних зобов'язань щодо фінансування такої медичної допомоги за рахунок бюджетних коштів, якщо інше не встановлено законом.

Національний контактний пункт України, має право звертатися до національних контактних пунктів з питань транскордонної медичної допомоги іноземних держав із запитами про підтвердження права конкретного медичного працівника або суб'єкта надання медичних послуг іншої держави на провадження медичної практики, у тому числі з метою забезпечення безпеки пацієнтів України, які отримують або планують отримувати медичну допомогу за кордоном.».

2. В Законі України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» (Відомості Верховної Ради України, 2018 р., № 5, ст. 31 із наступними змінами):

1) частину першу статті 4 викласти в такій редакції:

«1. У межах програми медичних гарантій держава гарантує громадянам, іноземцям, особам без громадянства, які постійно проживають на території України, та особам, яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, а також іншим особам, які є застрахованими особами в розумінні законодавства України про загальнообов'язкове соціальне страхування повну, оплату за рахунок коштів Державного бюджету України необхідних їм медичних послуг та лікарських засобів, пов'язаних з наданням:

- 1) екстреної медичної допомоги;
- 2) первинної медичної допомоги;
- 3) спеціалізованої медичної допомоги;
- 4) паліативної медичної допомоги;
- 5) реабілітації у сфері охорони здоров'я;
- 6) медичної допомоги дітям до 18 років;
- 7) медичної допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами;

8) послуги з проведення оцінювання повсякденного функціонування особи.»;

2) доповнити статтею 4¹ такого змісту:

«Стаття 4¹. Надання медичних послуг у зв'язку з виконанням міжнародних договорів України щодо координації систем соціального забезпечення

Особливості надання та фінансування медичних послуг і забезпечення лікарськими засобами у натуральній формі особам, на яких поширюється дія актів права ЄС щодо координації систем соціального забезпечення у сфері охорони здоров'я, визначаються Порядком транскордонної медичної допомоги, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

Медичні послуги таким особам на території України надаються та оплачуються відповідно до міжнародних договорів України щодо координації систем соціального забезпечення та законодавства України, якщо інше не встановлено відповідними міжнародними договорами України чи законами України.»;

3) статтю 6 доповнити частиною такого змісту:

«3. Держава забезпечує реалізацію права на медичну допомогу відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, що передбачають транскордонну медичну допомогу або координацію систем соціального забезпечення у сфері охорони здоров'я. Медична допомога особам, на яких поширюється дія таких міжнародних договорів, надається на території України на умовах, не менш сприятливих, ніж для громадян України, якщо інше не встановлено відповідним міжнародним договором України.».

4) частину першу статті 7 доповнити пунктом 9-10 такого змісту:

«9) виконання функцій компетентної установи та органу зв'язку в частині координації систем соціального забезпечення у сфері охорони здоров'я;

10) відшкодування пацієнту витрат на медичні послуги, отримані за межами України відповідно до Порядку транскордонної медичної допомоги, затвердженому Кабінетом Міністрів України, що визначає порядок та межі такого відшкодування, випадки та умови попереднього дозволу на отримання таких послуг, а також відповідні адміністративні процедури;».

У зв'язку з цим пункт 9 вважати пунктом 11 відповідно.

5. У Законі України «Про міжнародне територіальне співробітництво України» частину першу статі 5 викласти у такій редакції:

«Стаття 5. Сфери та види міжнародного територіального співробітництва

1. Міжнародне територіальне співробітництво у межах повноважень та інтересів суб'єктів та учасників територіального співробітництва України може здійснюватися в економічній, соціальній, науково-технічній, екологічній,

культурній, сфері охорони здоров'я та транскордонного надання медичних послуг та інших сферах, а також щодо надання взаємної допомоги у разі виникнення надзвичайних ситуацій.».

6. У Законі України «Про ліцензування видів господарської діяльності» пункт 15 частини першої статті 7 викласти в такій редакції:

«15) медична практика з урахуванням особливостей, визначених Основами законодавства України про охорону здоров'я;».

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності та вводиться в дію з дня, наступного за днем його опублікування, крім випадків, передбачених пунктом 2 цих Прикінцевих та перехідних положень.

2. Встановити, що:

1) положення статті 24¹ Основ законодавства України про охорону здоров'я – щодо страхування відповідальності на випадок заподіяння пацієнту шкоди вводяться в дію з 1 січня 2027 року;

2) положення статті 54⁴ Основ законодавства України про охорону здоров'я та статей 4¹, 7 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» щодо відшкодування понесених пацієнтами витрат на медичні послуги отримані у державах - членах Європейського Союзу, а також щодо надання та фінансування медичних послуг і забезпечення лікарськими засобами у натуральній формі особам, на яких поширюється дія актів права ЄС щодо координації систем соціального забезпечення у сфері охорони здоров'я вводяться в дію з дня набуття Україною статусу держави - члена Європейського Союзу.

3. Встановити, що до набуття Україною статусу держави - члена Європейського Союзу:

1) відшкодування пацієнтам, які мають право на безоплатне медичне обслуговування відповідно до законодавства України, в тому числі за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, понесених ними витрат на медичні послуги, отримані у державах - членах Європейського Союзу, а також надання та фінансування медичних послуг і забезпечення лікарськими засобами у натуральній формі особам, на яких поширюється дія актів права ЄС щодо координації систем соціального забезпечення у сфері охорони здоров'я реалізується в межах пілотних проєктів, які передбачають укладення Україною відповідних угод з державами – членами Європейського Союзу, державами – учасницями Європейського економічного простору, державами – кандидатами на членство в Європейському Союзі та затвердження на виконання таких угод Кабінетом Міністрів України порядків реалізації таких угод (пілотних проєктів).

2) видатки на надання та відшкодування витрат на транскордонну медичну допомогу, передбачену Основами законодавства України про охорону здоров'я та Законом України «Про державні фінансові гарантії медичного

обслуговування населення», здійснюються виключно в межах бюджетних призначень, визначених у законі про Державний бюджет України на відповідний рік, у розмірі, що не може перевищувати 0,3 відсотка обсягу видатків на реалізацію програми державних гарантій медичного обслуговування населення;

3) у разі якщо загальний обсяг витрат на транскордонну медичну допомогу, що підлягають оплаті (відшкодуванню) відповідно до прийнятих уповноваженим органом рішень, протягом бюджетного періоду перевищує обсяг бюджетних призначень оплата (відшкодування) таких витрат здійснюється у порядку черговості надходження до уповноваженого органу заяв про відшкодування витрат на транскордонну медичну допомогу в межах бюджетних призначень поточного бюджетного періоду;

4) заяви, за якими витрати на транскордонну медичну допомогу не були оплачені (відшкодовані) у відповідному бюджетному періоді у зв'язку з недостатністю бюджетних призначень, зберігають чинність та підлягають оплаті (відшкодуванню) в наступних бюджетних періодах у порядку черговості з урахуванням бюджетних призначень, передбачених у законі про Державний бюджет України на відповідний рік.

4. Кабінету Міністрів України протягом дванадцяти місяців з дня набрання чинності цим Законом:

- 1) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
- 2) забезпечити перегляд та приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

**Голова
Верховної Ради України**